

SKUPNA IZJAVA

Predstavniki Republike Slovenije (v nadaljevanju Slovenije) in avstrijske zvezne dežele Koroške (v nadaljevanju Koroške) so se 24. aprila 2024 na Brdu sešli na 7. zasedanju Skupnega odbora Slovenija – Koroška, ki mu sopredsedujeta podpredsednica vlade in ministrica za zunanje zadeve Tanja Fajon in deželni glavar dr. Peter Kaiser.

Strani sta zadovoljni, da tesno in raznoliko sodelovanje v skupnem odboru uspešno poteka že deset let. Ugotavljata, da je to primeren okvir za krepitev povezav ter skupno obravnavo in reševanje vprašanj, ki so posebnega pomena za čezmejni prostor in za ljudi, ki tam živijo. Sodelovanje v tem okviru bogati in spodbuja nadaljnji razvoj dobrososedskih odnosov med Slovenijo in Avstrijo. Posebno vlogo pri krepitevi sožitja in čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Koroško ima na Koroškem živeča slovenska manjšina. H kulturni in jezikovni raznolikosti skupnega prostora prispevajo tudi pripadniki nemško govoreče etnične skupine v Sloveniji¹.

Predstavniki obeh strani so v okviru treh tematskih omizij pregledali dosedanje sodelovanje in se dogovorili o prihodnjih aktivnostih v skupnem interesu. Izražena je bila podpora krepitevi sodelovanja med ustanovami ter izmenjavi izkušenj in dobrih praks pri prostorskem načrtovanju, prometu, energetiki, okolju, varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, socialni politiki, pri soočanju z vprašanji, ki jih prinaša staranje prebivalstva, na področjih zdravstva, izobraževanja, znanosti, športa, kulture, javne uprave, trajnostnega razvoja, gospodarstva, digitalne preobrazbe, turizma ter kmetijstva in razvoja podeželja.

Pri **prostorskem načrtovanju** bosta delili izkušnje glede umeščanja objektov za izrabo obnovljivih virov energije v prostor, varstva tal v prostorskem načrtovanju, podatkov o plazovitih in erozivnih območjih ter načrtovanju protipoplavnih ukrepov. Poleg tega bosta pozornost namenili vprašanju gradbene kulture in krepitevi mestnih središč, pravil glede pozidanosti zemljišč, nakupovalnih središč in počitniških bivališč.

Na področju varovanja **okolja** bosta v prizadevanjih za trajnostno rabo čezmejnih naravnih virov še naprej sodelovali pri okoljskih presojah. Posebej tesno bosta sodelovali pri okoljskih presojah za obnovljive vire ter pri spremljanju okoljskih in naravovarstvenih vplivov vetrnega polja Ojstrica. To velja tudi za prihodnost in načrte za Nuklearno elektrarno Krško. Ob pomislekih, ki jih je izrazila Koroška, Slovenija poudarja, da so ves čas zagotovljeni najvišji možni mednarodni varnostni standardi, med pristojnimi organi obeh strani za varstvo pred nesrečami pa so vzpostavljena tudi neposredna komunikacija in sistem obveščanja. Na področju **voda** bosta Slovenija in Koroška nadaljevali sodelovanje pri gospodarjenju z vodami, še posebej v okviru Slovensko-avstrijske komisije za Dravo. Sodelovali bosta tudi pri razvoju znanj in izmenjavi dobrih praks na področju poplavne odpornosti. Nadaljevali bosta povezovanje v okviru alpske makroregionalne strategije.

Slovenija in Koroška bosta še naprej krepili stike na področju **varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami**, in sicer s skupno udeležbo na večjih dogodkih, z obveščanjem in izmenjavo podatkov o nevarnosti naravnih in drugih nesreč ter ob obvladovanju nesreč, organizacijo skupnih vaj različnih

¹ V skladu z zapisnikom 5. zasedanja slovensko-avstrijske mešane komisije na podlagi 20. člena Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Avstrije o sodelovanju v kulturi, izobraževanju in znanosti, ki je potekalo 3. oktobra 2023 na Dunaju.

Skupni odbor Slovenija-Koroška

reševalnih enot, z dvostranskimi srečanji in z vključevanjem v programe evropskega teritorialnega sodelovanja. Posebno pozornost bosta namenili določitvi posebnih načinov izvajanja pomoči v obmejnem pasu in preučili možnosti za sklenitev sporazuma v ta namen.

Na področju **prometa** sta se strani dogovorili, da bosta v okviru skupnega projekta na strokovni ravni podrobneje obravnavali prezračevanje in prihodnjo prenovo predora Ljubelj, da se zavaruje ta pomembna prometna povezava med Slovenijo in Koroško. Z začetkom obratovanja železnice Koralm (predvidoma decembra 2025) se bodo prometni tokovi v regiji spremenili, območje visoko zmogljive železniške povezave pa bo segalo čez meje avstrijske Koroške. Strani bosta nadaljevali prizadevanja za skupno vlaganje projektov iz področja prometa za sofinanciranje iz programov EU. Tudi v prihodnje bosta strani nadaljevali z izmenjavo informacij glede gradnje tretje razvojne osi na slovenski strani meje in informacij glede izgradnje druge cevi avtocestnega predora Karavanke, ki trenutno še predstavlja ozko grlo. Prav tako bosta izvajali skupne aktivnosti na novem multimodalnem koridorju TEN-T Zahodni Balkan – Vzhodno Sredozemlje za njegovo implementacijo. Prizadevali si bosta za ohranitev povezave kolesarskega avtobusa Velenje–Labot in tudi za vzpostavitev novih čezmejnih kolesarskih povezav. Prav tako se bosta dogovarjali o skupnih aktivnostih obeh strani glede izvajanja nadzorov prometa gospodarskih vozil.

Na področju **energije** sta izmenjali informacije o energetskih strategijah in načrtovanih energetskih projektih ter se dogovorili, da bosta v dobri veri nadaljevali odkrit strokovni dialog v okviru obstoječih in dobro delujočih mednarodnih dvostranskih mehanizmov. Izmenjali sta poglede na prihodnost vodikove energije in načrte v zvezi s tem. Dotaknili sta se tudi vprašanja električnega omrežja v obmejnem območju.

Strani bosta nadaljevali z izmenjavo izkušenj in dobrih praks na področju **javne uprave** med vladnimi ustanovami, predvsem glede kompetenčnega modela v državni upravi, reforme plač ter sodelovanja prebivalstva na lokalni ravni. Poleg tega bosta preučili možnost izmenjave javnih uslužbencev dežele Koroške in Republike Slovenije na njihovih strokovnih področjih.

Na področju **izobraževanja** sta poudarili pomen nadaljnjega sodelovanja znotraj mešane komisije za šolstvo. Sodelovali bosta pri predšolski vzgoji in izobraževanju vodstvenih delavcev. Spodbujali bosta izmenjavo jezikovnih asistentov, programe šolskih izmenjav in učnih gradiv vajeništva, poklicnega šolstva in predšolske vzgoje. Spodbujali bosta tudi izmenjave v okviru programa Erasmus+ ter skupne projekte EU na področju izobraževanja. Predstavljena sta bila interes in zamisel za širjenje pouka slovenskega jezika kot predmeta na širšem območju dežele Koroške. Na področju avtonomije visokega šolstva bosta nadaljevali neposredno sodelovanje slovenskih univerz z Univerzo v Celovcu. Spodbujali bosta tudi sodelovanje terciarnih ustanov. Izrazili sta zadovoljstvo ob uvedbi mesta raziskovalnega asistenta na Inštitutu za slavistiko Univerze v Celovcu.

Glede **zdravstva** je bil na obeh straneh že predhodno izkazan interes za sodelovanje pri obojestranskem zagotavljanju nujne medicinske pomoči in sklenitvi sporazuma v ta namen. Strani bosta nadaljevali izmenjavo strokovnih vsebin na področju paliativne oskrbe ter začeli izmenjavo izkušenj in dobrih praks na področjih zdravja in okolja, zaščite pred okužbami in preprečevanja zasvojenosti. Pri promociji zdravja bosta izmenjali informacije o možnih skupnih čezmejnih dejavnostih ter preučili možnosti za sodelovanje in projektne zamisli v programih Evropskega teritorialnega sodelovanja.

Skupni odbor Slovenija-Koroška

Strani sta izrazili interes za izmenjavo izkušenj in dobrih praks pri soočanju z **izzivi dolgožive družbe**, kot so starizem, nasilje nad starejšimi in pravice starejših. Na področju **dela in zaposlovanja** bo predstavljena platforma za napovedovanje ključnih znanj, kompetenc in veščin glede na potrebe trga dela.

Strani bosta sodelovali tudi na področju **trajnostnega razvoja**, pri čemer sta izrazili interes po pregledu uresničevanja ciljev in ukrepov, ki prispevajo k trajnostnem razvoju.

Še naprej si bosta prizadevali za tesnejše povezave v **gospodarstvu in raziskavah**. Med drugim bosta nadaljevali s povezovanjem gospodarskih zbornic in razvijanjem sodelovanja med podjetji in raziskovalnimi ustanovami. Izmenjali bosta izkušnje na področju razvoja lokacij industrijskih in poslovnih površin. Poglobljali bosta sodelovanja na področju mikroelektronike, robotike, proizvodnje čipov, zelenega prehoda in lesne industrije. Krepili bosta medsebojno čezmejno sodelovanje s prenosom in čezmejnim vrednotenjem znanja na področju znanosti, raziskav in visokega šolstva. Sodelovali bosta na področju razvojno-inovacijskih ekosistemov.

Na področju **digitalne preobrazbe** bosta med drugim spodbujali sodelovanje digitalnih inovacijskih središč in raziskovalne projekte z različnih področij z uporabo tehnologije 5G. Poleg tega bosta izmenjavali dobre prakse glede rešitev e-uprave in digitalnih storitev, digitalizacije pametnih mest in skupnosti, digitalnih kompetenc in preseganja digitalnega razkoraka, umetne inteligence, novih tehnologij in področja polprevodnikov.

V **turizmu** bosta še naprej razvijali skupne turistične produkte na področju pohodništva, gorskega kolesarstva, veslanja in kulinarike. Krepili bosta sodelovanje in razvijali skupne čezmejne projekte v okviru Geoparka Karavanke in si prizadevali za razširitev geoparka na preostale občine z obeh strani Karavank. Preučili bosta možnost za razvoj čezmejne kartice ugodnosti za obiskovalce. Krepili bosta sodelovanje na področju **kulturnega turizma**, posebej v okviru festivalov, razstav, sodelovanja med muzeji in drugih kulturnih dogodkov.

Športne organizacije na obeh straneh bodo preučile možnosti za skupno organizacijo velikih **športnih dogodkov** v prihodnosti. Strani še naprej preučujeta tudi zamisel o skupni kandidaturi za čezmejne olimpijske igre skupaj s Furlanijo - Julijsko krajino.

Na področju **kulture** bosta strani še naprej spodbujali dvostransko sodelovanje s poudarkom na krepitvi kulturnih in kreativnih sektorjev ter sodelovanja med kulturnimi ustanovami. Prav tako ostajajo pomembni podpora neodvisnim umetnikom in ljubiteljski umetnosti ter podpora čezmejnemu projektom in združevanju projektov posameznih umetnikov ali ustanov. Strani bosta nadaljevali sodelovanje na področju filma in filmske produkcije. Zavzemata se za ohranjanje kulturne dediščine in za krepitev sodelovanja med pristojnimi institucijami na področju kulturne dediščine. Sodelovali bosta pri spodbujanju dvojezičnih kulturnih pobud. Poleg tega bosta razvijali sodelovanje knjižnic in zagotavljali podporo delovanju Slovenske študijske knjižnice Celovec. Posebna pozornost bo namenjena vzdrževanju kulturnih domov in društvenih dvoran slovenske manjšine, saj gre za pomembno infrastrukturo, ki omogoča vsestransko kulturno dejavnost, obenem pa predstavlja prostor združevanja in sodelovanja.

Skupni odbor Slovenija-Koroška

Pri **kmetijstvu in razvoju podeželja** bosta strani nadaljevali široko in intenzivno sodelovanje. Spodbujali bosta povezovanje mladih kmetov v obliki srečanj, predavanj ali predstavitev vrst kmetij, kmetovanja in trženja. Krepili bosta sodelovanje na področju kmetijskega izobraževanja v obliki izmenjav študentov in praktikantov. Sodelovali bosta pri nadzoru in preprečevanju širjenja afriške prašičje kuge. Nadaljevali bosta sodelovanje na področju trženja kmetijskih proizvodov – na predstavitvah, sejmih, degustacijah in podobno.

Naslednje zasedanje Skupnega odbora Slovenija – Koroška bo gostila dežela Koroška.

Brdo, 24. aprila 2024